

Asia

Komission ehdotus toimielinten väliseksi julistukseksi koskien Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria

Kokous

U/E/UTP-tunnus

E 59/2016 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio julkaisi 26.4.2017 ehdotuksen toimielinten väliseksi julistukseksi Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista.

Suomen kanta

Suomen yleiskanta Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilariin on esitetty komission tiedonantoa koskevassa perusmuistiossa (VNK2017-00050) sekä e-jatkokirjeessä (VNK2017-00027).

Suomi korostaa, että vaikka pilarin oikeudet ja periaatteet ovat lähtökohtaisesti kannatettavia, kyse on poliittisen yhteistyön tavoitteista, joita on päivitetty vastaamaan tämän päivän tilannetta. Oikeuksista ja periaatteista ei pidä tehdä oikeudellisesti sitovia. Oikeuksien ja periaatteiden toimeenpanossa tulee kunnioittaa nykyistä toimivallanjakoa.

Suomen kanta komission ehdottamiin yksittäisiin oikeuksiin ja periaatteisiin käydään läpi Pääasiallinen sisältö -otsikon alla kunkin periaatteen kohdalla.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan komissio julkaisi 26.4.2017 ehdotuksen instituutioiden välisestä julistuksesta koskien Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria.

Julistuksen johdanto-osiossa komissio käy läpi ehdotettujen periaatteiden ja oikeuksien taustalla olevat perussopimusten sekä EU:n perusoikeuskirjan kirjaukset ja nostaa esiin myös Euroopan parlamentin pilaria koskevan päätöslauselman, Eurooppa-neuvoston Bratislavan ja Rooman julistukset sekä työmarkkinaosapuolten yhteisen lausuman.

Komissio toteaa, että sisämarkkinoiden toteutumisen yhteydessä Euroopassa on kehitetty vakaa sosiaalialan säännöstö, jolla on edistetty vapaata liikkuvuutta, elin- ja työskentelyolosuhteita, naisten ja miesten välistä tasa-arvoa, työterveyttä ja -turvallisuutta, sosiaalista suojelua ja koulutusta. Työmarkkinat ja yhteiskunnat kehittyvät kuitenkin nopeaa tahtia samalla kun globalisaatio, digitaalinen vallankumous, muuttuvat työtavat, yhteiskunnan kehittyminen ja väestönkehitys aiheuttavat uusia mahdollisuuksia ja haasteita. Huomattavan eriarvoisuuden, pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyden sekä sukupolvien välisen yhteisvastuun kaltaiset haasteet ovat jäsenvaltioissa

usein samanlaisia. Talouskriisin aallonpohjasta on selvitty, mutta kriisin sosiaaliset seuraukset olivat kuitenkin laajoja ulottuen nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyydestä aina köyhyysriskiin asti. Näihin seurauksiin puuttuminen on komission mukaan kiireellinen tavoite.

Komissio korostaa, että taloudellinen ja sosiaalinen kehitys kulkevat käsi kädessä. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin perustamisen olisi oltava osa laajempaa pyrkimystä luoda osallistavampi ja kestävämpi kasvumalli parantamalla Euroopan kilpailukykyä ja tekemällä siitä houkuttelevamman kohteen investoinneille, työpaikkojen luomiselle ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseksi.

Komission mukaan työllisyystilanteeseen ja sosiaaliseen tulokuntoon on syytä kiinnittää enemmän huomiota, jotta sosiaalista sopeutumiskykyä parannettaisiin ja talous- ja rahaliittoa syvennettäisiin. Tästä syystä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari on kehitetty lähinnä euroalueen maita silmällä pitäen, mutta kaikki muutkin jäsenvaltiot voivat halutessaan soveltaa sitä.

Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa on kyse periaatteista ja oikeuksista, jotka ovat komission mukaan olennaisia oikeudenmukaisille ja moitteettomasti toimiville työmarkkinoille sekä Euroopan 2000-luvun hyvinvointijärjestelmille. Sillä otetaan käyttöön uusia periaatteita, joilla puututaan sosiaalisen, teknisen ja taloudellisen kehityksen aiheuttamiin haasteisiin.

Komission mukaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa vahvistetut periaatteet koskevat unionin kansalaisia ja sellaisia kolmansien maiden kansalaisia, jotka oleskelevat laillisesti unionissa. Kun jokin periaate koskee työntekijöitä, sitä sovelletaan kaikkiin työssä oleviin henkilöihin heidän ammattiasemasta, työehdoista ja työsuhteen kestosta riippumatta. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari ei estä jäsenvaltioita eikä niiden työmarkkinaosapuolia vahvistamasta vieläkin kunnianhimoisempia sosiaalisia normeja.

Komissio peräänkuuluttaa unionin, jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten yhteistä sitoutumista ja vastuuta pilarin toimeenpanossa. Pilarin periaatteet ja oikeudet täytäntöönpanossa kunnioitetaan toimivallan rajoja sekä toissijaisuusperiaatetta. Pilari myös kunnioittaa Euroopan kulttuurien monimuotoisuutta sekä jäsenvaltioiden kansallista identiteettiä ja niiden tapaa järjestää hallintonsa kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla. Pilarin perustaminen ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta määritellä sosiaaliturvajärjestelmiensä peruseriaatteet, eikä se saa vaikuttaa näiden järjestelmien rahoituksen tasapainoon. Työmarkkinaosapuolten välisellä vuoropuhelulla on keskeinen asema sosiaalisten oikeuksien vahvistamisessa sekä kestävä ja osallistavan kasvun edistämässä. Työmarkkinaosapuolilla on kaikilla tasoilla keskeinen asema Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin edistämässä ja täytäntöönpanossa.

Julistusluonnos sisältää 20 periaatetta ja oikeutta jaettuna kolmeen lukuun.

I luku: Yhtäläiset mahdollisuudet ja pääsy työmarkkinoille

1. Opetus, koulutus ja elinikäinen oppiminen

Jokaisella on oikeus laadukkaaseen ja inklusiiviseen opetukseen, koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen sellaisten taitojen ylläpitämiseksi ja hankkimiseksi, jotka mahdollistavat täysipainoisen osallistumisen yhteiskunnan toimintaan ja auttavat työmarkkinoille siirtymisessä.

Suomen kanta:

Komission ehdotus vastaa eurooppalaisia koulutuspolitiikan linjauksia ja globaaleja ihmisoikeussopimuksia.

Suomi katsoo, että oikeus laadukkaaseen ja erilaiset lähtökohdat ja elämäntilanteet huomioivaan koulutukseen on olennainen osa sosiaalisten oikeuksien pilaria. Laadukas varhaiskasvatus ja koulutus luovat edellytyksiä sivistykselle, toimiville yhteiskunnille sekä kasvulle ja kilpailukyvyille Euroopassa. Modernien ja osallistavien koulutusjärjestelmien tulee taata tasa-arvoiset mahdollisuudet osaamisen hankkimiseen, päivittämiseen ja uudistamiseen elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti. Näin edistetään aktiivista kansalaisuutta ja vastataan työelämän muutoshasteisiin. Suomi katsoo myös, että maahanmuuttajien oikeudella koulutukseen ja elinikäiseen oppimiseen voidaan tukea yhteiskuntaan integroitumista, edistää osallistavaa ja kestävä kasvua sekä sosiaalista yhteenkuuluvuutta.

2. Sukupuolten tasa-arvo

a) Naisten ja miesten yhdenvertainen kohtelu ja yhtäläiset mahdollisuudet on varmistettava, ja niitä on edistettävä kaikilla aloilla, kuten työmarkkinoille osallistumisen, työehtojen ja -olojen sekä urakehityksen osalta.

b) Naisilla ja miehillä on oikeus samaan palkkaan samanarvoisesta työstä.

Suomi tukee sukupuolten tasa-arvon edistämistä ja sukupuoleen perustuvan syrjinnän poistamista osana sosiaalisten oikeuksien pilaria. Sukupuoli- ja tasa-arvonäkökulma voisi olla vahvemmin sosiaalisten oikeuksien pilarin läpileikkaava teema. On myönteistä, että samapalkkaisuusperiaate on nostettu pilarissa aiempaa vahvemmin esiin.

3. Yhtäläiset mahdollisuudet

Jokaisella on sukupuolesta, rodusta, etnisestä alkuperästä, uskonnosta, vakaumuksesta, vammaisuudesta, iästä tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta oikeus yhdenvertaiseen kohteluun ja yhtäläisiin mahdollisuuksiin siltä osin kuin on kyse työstä, sosiaalisesta suojelusta, koulutuksesta ja yleisesti saatavilla olevien tavaroiden ja palvelujen saatavuudesta. Aliedustettujen ryhmien yhtäläisiä mahdollisuuksia on edistettävä.

Suomi tukee esitystä. Suomi pitää hyvänä, että periaate luetteloit yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolainsäädännön mukaiset syrjintäperusteet, ja että periaate on laajennettu kattamaan tavarat ja palvelut (esteettömyysnäkökulma) ja huomioi aliedustetut ryhmät. Maahanmuuttajat omana mainintanaan puuttuvat kuitenkin pilarista kokonaan, mitä voidaan pitää puutteena. Maahanmuuttajat ovat kuitenkin tärkeä yksittäinen ryhmä EU:n työllisyys- ja sosiaalisesta kehityksestä puhuttaessa, mm. nuorten ja pitkäaikaistyöttömien rinnalla ja ansaitsisivat näin tulla mainituksi erikseen sopivassa kohdin sosiaalisten oikeuksien pilaria.

4. Työllisyyden aktiivinen tukeminen

a) Jokaisella on oikeus saada oikea-aikaista ja räätälöityä apua omien työllisyysnäkömiensä parantamiseksi ja itsensä työllistämisen helpottamiseksi. Tähän kuuluu oikeus saada tukea työpaikan etsimiseen, kouluttautumiseen ja uudelleen koulutukseen. Jokaisella on oikeus siirtää sosiaalista suojelua ja koulutusta koskevat etuudet työelämän muutostilanteissa.

b) Nuorilla henkilöillä on oikeus täydennyskoulutukseen, oppisopimuskoulutukseen, harjoitteluun tai tasokkaaseen työtarjoukseen neljän kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta tai koulutuksen päättämisestä.

c) Työttömillä on oikeus henkilökohtaiseen, jatkuvaan ja soveliaaseen tukeen. Pitkäaikaistyöttömillä on oikeus perusteelliseen yksilölliseen arviointiin viimeistään 18 kuukauden kuluttua työttömäksi joutumisesta.

Suomi tukee esitystä, mutta korostaa, että kohdassa b) mainitussa oppisopimuskoulutuksessa on jäsenvaltioiden järjestelmien välillä suurta diversiteettiä. Suomen näkökulmasta on tärkeää, että oppisopimuskoulutuksen rinnalla huomioidaan työpaikalla tapahtuva oppiminen. Esimerkiksi Suomessa valtio ei voi taata oikeutta oppisopimuskoulutukseen, vaan oppisopimus vaatii aina työnantajan, joka on valmis tekemään työsuhteen.

II luku: Oikeudenmukaiset työolot

5. Varma ja sopeutuva työllisyys

- a) Työntekijöillä on työsuhteen tyypistä ja kestosta riippumatta oikeus oikeudenmukaiseen ja yhdenvertaiseen kohteluun työolojen, sosiaalisen suojelun saatavuuden ja koulutuksen osalta. Siirtymistä toistaiseksi voimassa oleviin työsuhteen muotoihin on edistettävä.
- b) Työnantajille on varmistettava riittävä joustavuus lainsäädännön ja työehtosopimusten mukaisesti, jotta ne voivat mukautua nopeasti taloustilanteen muutoksiin.
- c) Laadukkaat työolot varmistavia innovatiivisia työsuhteen muotoja on edistettävä. Yrittäjyyttä ja itsenäistä ammatinharjoittamista on kannustettava. Ammatillista liikkuvuutta on helpotettava.
- d) Epävarmoinhin työoloihin johtavat työsuhteet on estettävä esimerkiksi kieltämällä epätyypillisten sopimusten väärinkäyttö. Koeajan keston olisi oltava kohtuullinen.

Olisi tärkeää korostaa, että siirryttäessä uusiin työn muotoihin ja joustavuuteen ylläpidetään ihmisarvoinen työ ja korkea työturvallisuus ja -terveys.

D)-kohdan muotoilu epätyypillisten sopimusten väärinkäytön kieltämisestä vaikuttaa tulkinnanvaraiselta. Väärinkäytöksiä torjutaan EU:n osa-aikatyötä, määräaikaista työtä sekä vuokratyötä koskevilla direktiiveillä. Siitä huolimatta selkeämpää olisi, jos pilarin mukaisena edellytyksenä olisi ainoastaan se, että työntekijöitä suojellaan epätyypillisten sopimusten väärinkäytöltä.

6. Palkat

- a) Työntekijöillä on oikeus oikeudenmukaiseen palkkaan, joka mahdollistaa kohtuullisen elintason.
- b) Työntekijöiden on saatava riittävä vähimmäispalkka, joka tyydyttää työntekijän ja hänen perheensä tarpeet kansallisissa taloudellisissa ja sosiaalisissa olosuhteissa, ja samalla on turvattava työhön pääsy ja säilytettävä kannustimet työpaikan etsimiseen. Työssäkäyvien köyhyys on estettävä.
- c) Kaikki palkat on vahvistettava avoimella ja ennustettavalla tavalla kansallisia käytäntöjä noudattaen ja työmarkkinaosapuolten itsenäisyyttä kunnioittaen.

Palkkauksen osalta on keskeistä korostaa, että EU:lla ei ole toimivaltaa palkkausta koskevissa asioissa. On myönteistä, että kansallisten käytäntöjen kunnioittaminen on mainittu c)-kohdassa.

Työmarkkinajärjestöjen roolin kunnioittaminen on tärkeä periaate. On epäselvää, mitä tarkoittaa, että ”palkat on vahvistettava avoimella ja ennustettavalla tavalla”. Viime kädessä palkkaus sovitaan työnantajan ja työntekijän kesken työsopimuksessa, joten hallituksilla tai työmarkkinajärjestöillä ei ole mahdollisuutta avoimuuden ja ennustettavuuden varmistamiseen, kunhan palkkaus ei ole syrjivää ja täyttää soveltuvan työehtosopimuksen tai lain edellyttämän tason. Tältä osin tekstiä olisi tarpeen pehmentää esimerkiksi lisäämällä sanat ”mahdollisuuksien mukaan”.

7. Tiedot työehdoista ja irtisanotuille annettava suoja

- a) Työntekijöillä on työsuhteensa alussa oikeus saada kirjallisesti tiedot työsuhteesta johtuvista oikeuksistaan ja velvoitteistaan, mukaan lukien tiedot koeajasta.
- b) Työntekijöillä on ennen irtisanomista oikeus saada tietää irtisanomisen syyt, ja heihin on sovellettava kohtuullista irtisanomisaikaa. Heillä on oikeus tehokkaaseen ja puolueettomaan riitojenratkaisuun ja, jos kyseessä on perusteeton irtisanominen, oikeus hakea muutosta, mukaan lukien oikeus saada riittävä korvaus.

Suomessa tiedot työsuhteen ehdoista tulee antaa pääsääntöisesti palkanmaksukauden päättymiseen mennessä. Sen pituus voi olla enimmillään kuukauden pituinen. Voimassa olevassa työsuhteen todentamisdirektiivissä mainitaan kahden kuukauden määräaika. Komissio on aloittanut direktiivin uudistamista koskevan Euroopan tason työmarkkinajärjestöjen konsultaation. Suomi voi tukea esitystä, edellyttäen, ettei ”työsuhteen alussa” tarkoita sitä, että tiedot annetaan välittömästi työsuhteen alkaessa.

8. Työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu ja työntekijöiden osallistuminen

- a) Työmarkkinaosapuolia on kuultava talous-, työllisyys- ja sosiaalipolitiikkojen suunnittelussa ja täytäntöönpanossa kansallisia käytäntöjä noudattaen. Niitä on kannustettava neuvottelemaan ja laatimaan työehtosopimuksia niiden kannalta merkityksellisissä asioissa. Tällöin on kunnioitettava niiden itsenäisyyttä ja työtaisteluoikeutta. Työmarkkinaosapuolten välillä tehdyt sopimukset on tarvittaessa pantava täytäntöön unionin ja sen jäsenvaltioiden tasolla.
- b) Työntekijöillä tai heidän edustajillaan on oikeus saada tiedot ja tulla kuulluiksi hyvissä ajoin heidän kannalta merkityksellisissä asioissa varsinkin yritysten siirtoon, rakenneuudistukseen ja sulautumiseen sekä joukkoirtisanomisiin liittyen.
- c) Työmarkkinaosapuolille annettavaa tukea niiden vuoropuhelun edistämistä koskeviin valmiuksien lisäämiseen on kannustettava.

Suomi voi hyväksyä kohdan.

9. Työ- ja yksityiselämän yhteensovittaminen

Vanhemmilla ja henkilöillä, joilla on hoitovelvollisuuksia, on oikeus kohtuulliseen lomaan, joustaviin työjärjestelyihin ja hoitopalveluihin. Naisilla ja miehillä on tasavertainen oikeus erityisvapaisiin hoitovelvollisuuksiensa suorittamiseksi. Heitä on kannustettava käyttämään tällaisia vapaita tasapainoisella tavalla.

Suomi pitää tärkeänä, että EU jatkaa toimia työ- ja yksityiselämän yhteensovittamisen edistämiseksi. Laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut mahdollistavat naisten ja miesten tasa-arvoisen osallistumisen työelämään ja edistävät perhe- ja työelämän yhteensovittamista.

10. Terveellinen, turvallinen ja asianmukainen työympäristö ja tietosuoja

- a) Työntekijöillä on oikeus korkeatasoiseen työterveyteen ja -turvallisuuteen.
- b) Työntekijöillä on oikeus työympäristöön, joka on mukautettu heidän ammatillisiin tarpeisiinsa ja joka mahdollistaa heille pidemmän osallistumisen työmarkkinoille.
- c) Työntekijöillä on oikeus saada henkilötietonsa suojatuiksi työsuhteen yhteydessä.

Suomi tukee esitystä. Suomi pitää kuitenkin tärkeänä, että ennakoivaa ja terveyttä edistävää menettelytapaa korostetaan tämän periaatteen yhteydessä. Työolojen järjestämisessä on syytä myös ottaa huomioon ihmisen henkilökohtaiset ominaisuudet (osatyökykyiset, ikääntyneet, miehet/naiset), ei ainoastaan ”ammatilliset tarpeet”.

III luku: Sosiaalinen suojelu ja osallisuus

11. Lastenhoito ja lapsille annettava tuki

- a) Lapsilla on oikeus kohtuuhintaiseen varhaiskasvatukseen ja laadukkaaseen hoitoon.
 b) Lapsilla on oikeus suojeluun köyhyyttä vastaan. Heikoista lähtökohdista tulevilla lapsilla on oikeus yhtäläisiä mahdollisuuksia edistäviin erityistoimenpiteisiin.

Suomi tukee esitystä. On kuitenkin huomioitava suomalainen tulkinta lapsesta itsenäisenä perheen jäsenenä ja suhteessa huoltajiinsa. Lisäksi otsikossa tulisi lastenhoidon sijasta käyttää termiä ”varhaiskasvatus”.

Kohtaa a) koskien Suomi toteaa, että laadukas varhaiskasvatus on vaikuttavaa ja edistää lasten oppimista sekä sosiaalisten taitojen kehittymistä. Euroopan unionin perusoikeuskirjassa todetaan lapsille oikeus ”hyvinvoinnille välttämättömään suojeluun ja huolenpitoon.” Komission ehdotus sosiaalisiksi pilariksi modernisoi perusoikeuskirjan muotoilua vastaamaan paremmin olemassa oleviin EU-politiikassa jo aiemmin asetettuihin tavoitteisiin. Suomi pitää tärkeänä, että varhaiskasvatusta koskevia tavoitteita tarkastellaan sosiaalisen suojelun lisäksi myös koulutuspolitiikan osana.

Kohdan b) suhteen on syytä vielä tarkastella, onko muotoilu rajoittavampi kuin Lasten oikeuksien sopimus ja tulisiko muotoilu kattaa edelleen EU:n perusoikeuskirjan mukaisesti oikeus hyvinvoinnille välttämättömään suojeluun ja huolenpitoon sekä köyhyyttä vastaan.

12. Sosiaalinen suojelu

Työntekijöillä ja vastaavin ehdoin myös itsenäisillä ammatinharjoittajilla on työsuhteen tyypistä ja kestosta riippumatta oikeus riittävään sosiaaliseen suojeluun.

Suomi pitää hyvänä, että sosiaalinen suojelu on sisällytetty omaksi periaatteen. Esitetty periaate kuitenkin kattaa vain työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaalisen suojelun. Suomi katsoo, että periaate tulisi laajentaa koskemaan koko väestöä. Jokaisella on oikeus riittävään sosiaaliseen suojeluun, mikä tukee sosiaalista integraatiota ja työmarkkinoille sijoittumista. Yleiskattavuutta ei ole esitetty muualla julistuksessa.

13. Työttömyysetuudet

Työttömillä on oikeus saada julkisilta työvoimapolitiluilta riittävää aktivointitukea työmarkkinoille siirtymiseen tai palaamiseen ja saada kohtuullisen ajan riittäviä työttömyysetuuksia heidän sosiaalivakuutusmaksujensa ja kansallisten kelpoisuussääntöjen mukaisesti. Tällaiset etuudet eivät saa kannustaa työttömiä jäämään palaamatta nopeasti työmarkkinoille.

Suomi tukee esitystä. Suomen työttömyysturvajärjestelmän voidaan arvioida täyttävän tässä kohdassa ilmenevät periaatteet.

14. Vähimmäistoimeentulo

Jokaisella, jolla ei ole riittäviä varoja, on oikeus riittäviin vähimmäistoimeentuloetuuksiin, joilla varmistetaan ihmisarvoinen elämä kaikissa elämän vaiheissa, ja työmarkkinoille ja yhteiskuntaan

osallistumisen mahdollistavien tavaroiden ja palvelujen tosiasialliseen saatavuuteen. Työkykyisten vähimmäistoimeentuloetuuksiin olisi yhdistettävä kannustimet työmarkkinoille siirtymiseen tai palaamiseen.

Suomi tukee esitystä.

15. Vanhuuden toimeentulo ja eläkkeet

- a) Eläkkeellä jääneillä työntekijöillä ja itsenäisillä ammatinharjoittajilla on oikeus eläkkeeseen, joka on oikeassa suhteessa heidän sosiaalivakuutusmaksujensa kanssa ja joka varmistaa kohtuullisen toimeentulon. Naisilla ja miehillä on oltava yhtäläiset mahdollisuudet eläkeoikeuksien hankkimiseen.
- b) Vanhuksilla on oikeus resursseihin, joilla varmistetaan ihmisarvoinen elämä.

Suomi tukee esitystä. Suomen lakisääteisten eläkejärjestelmien voidaan arvioida olevan yllä olevien tavoitteiden mukaisia.

16. Terveystenhoito

Jokaisella on oikeus ajoissa annettavaan kohtuuhintaiseen, ehkäisevään, hoitavaan ja laadukkaaseen terveydenhooltoon.

Suomi tukee esitystä.

17. Vammaisten osallistaminen

Vammaisilla on oikeus ihmisarvoisen elämän varmistavaan toimeentulotukeen, työmarkkinoille ja yhteiskuntaan osallistumisen mahdollistaviin palveluihin ja heidän tarpeisiinsa mukautettuun työympäristöön.

Suomi tukee kannan tavoitetta vammaisten ihmisten osallistamisesta, mutta korostaa vammaisten ihmisten oikeutta tarpeista lähtevään riittävään elintasoon. Tämä lähtökohta perustuu YK:n vammaisten ihmisten sopimukseen. Lisäksi Suomi esittää kattavampaa lähestymistapaa ts. yhdenvertaista mahdollisuutta tehdä työtä, joka voi tarkoittaa kohtuullisia mukautuksia, tukea ja valmennusta.

18. Pitkäaikaishoito

Jokaisella on oikeus kohtuuhintaisiin ja laadukkaisiin pitkäaikaishoitopalveluihin sekä varsinkin kotihoitoon ja yhteisöpohjaisiin palveluihin.

Suomi tukee esitystä.

19. Sosiaalinen asuntotuotanto ja kodittomille annettava asumisapu

- a) Kaikille tarvitseville on tarjottava sosiaalista vuokra-asuntoa tai laadukasta asumisapua.
- b) Haavoittuvassa asemassa olevilla henkilöillä on oikeus asianmukaiseen apuun ja suojaan pakkohäätöä vastaan.
- c) Kodittomille on tarjottava riittävää suojaa ja riittäviä palveluja heidän sosiaalisen osallisuutensa edistämiseksi.

Suomi tukee esitystä.

20. Peruspalvelujen saatavuus

Jokaisella on oikeus laadukkaisiin peruspalveluihin, joita ovat esimerkiksi vesihuolto-, puhtaanapito-, energia-, liikenne- ja rahoituspalvelut sekä digitaalinen tietoliikenne. Tällaisten palvelujen saatavuuteen on tarjottava tukea niitä tarvitseville.

Suomi tukee esitystä. Jäsenvaltioilla tulisi kuitenkin olla laaja harkintavalta tarpeelliseksi katsottavan peruspalvelun järjestämisessä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Toimielinten välisellä julistuksella ei ole EU-oikeusperustaa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Perusmuistiota on käsitelty jaostoissa EU25, EU26, EU27, EU28, EU29, EU30 ja EU33.

Eduskuntakäsittely

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta 7.9.2016, 17.2.2017 ja 2.5.2017
Sosiaali- ja terveysvaliokunta 7.9.2016 ja 14.2.2017

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Toimielinten välinen julistus ei vaikuta kansalliseen lainsäädäntöön.

Taloudelliset vaikutukset

Toimielinten välisellä julistuksella ei ole budjettivaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Komission ehdotus toimielinten väliseksi julistukseksi Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista COM(2017) 251 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Ville Korhonen, VNK, +358 50 336 8017
Liisa Heinonen, TEM, +358 50 396 0605
Pauliina Porkka, TEM, +358 2950 48278
Pasi Korhonen, STM, +358 2951 63649
Minna Polvinen, OKM, +358 2953 30262
Johanna Hulkko, OKM, +358 2953 30318

EUTORI-tunnus

EU/2016/0739

Liitteet

Viite

Asiasanat	EMU, koulutus, sosiaalinen suojelu, sosiaalipalvelut, sosiaalipolitiikka, sosiaaliturva, syrjintä, tasa-arvo, terveyspolitiikka, työllisyys, työvoimapolitiikka, työoikeus
Hoitaa	OKM, OM, STM, TEM, VM
Tiedoksi	EUE, SM, TULLI, UM, VNK, VTV, YM
